

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu:	<i>Etika a profesijná komunikácia</i>		
Študijný program:	<i>Verejné zdravotníctvo</i>	Obdobie štúdia:	<i>3. semester</i>
Hodnotenie predmetu:	ZK	Závaznosť predmetu:	<i>povinný</i>
Rozsah výučby:	<i>2 h. prednášky a 2 h. cvičenia / týždeň</i>		<i>spolu 56 hodín</i>

Týždeň	<i>Prednášky</i> Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP5	<i>Cvičenia</i> Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP5
1. 18.9. 2025	<p>1.12,00 – 13,30 hod. Úvod do medicínskej etiky: základné pojmy – etika, etiketa, etiológia, bioetika (biomedicínska etika), lekárska etika, klinická etika; etika a morálka – základné funkcie (regulatívna, hodnotiaco-normatívna, prognostická, motivačná, informatívna) a princípy (prospešnosť, neškodnosť, autonómia, spravodlivosť, informovaný súhlas). Etické pravidlá a morálne problémy eutanázie a eschatológie. Štádia smrteľne chorých (popretie a izolácia, fáza hnevu, rozhorčenia a zlosti, vyjednávanie a spochybňovanie, depresia, zúfalstvo, beznádej, prijatie, súhlas, akceptovanie). Druhy a typy sociálnej komunikácie. Základné komunikačné zručnosti. Potreba informovanosti verejnosti. Prekážky v komunikácii. Praktické testy a ukážky. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Druhy komunikácií. Falošné predstavy o komunikácii. Chyby komunikácie. Podpora komunikácie. Sebapoznanie a komunikácia. Spätná väzba. Prvý dojem. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p>	
2. 25.9. 2025		<p>1.12,00 -13,30 hod. Pasivita. Agresivita. Manipulácia. Asertivita - asertívny tréning. Praktické ukážky. Neverbálna komunikácia I. Neverbálna komunikácia a jej význam. Kategorizácia neverbálnych prejavov. Mimika, proxemika (komunikácia vzdialením a priblížením). Teritorialita. Haptika. Posturika (komunikácia postojom). Kinezika (komunikácia pohybom). Reč očí a pohľadov. Emblematika. Olfaktorika (čuchové vnemy). Úspešná</p>

UČEBNÝ PLÁN

		<p>neverbálna komunikácia. Dôležitosť zhlukov neverbálneho správania. Gestikulácia (komunikácia prostredníctvom gest). Niektoré základné gestá a ich pôvod. Najpoužívanejšie gestá. Neverbálna komunikácia. Imidž komunikantov.</p> <p>Mgr. A. Ostafiichuk 2. 13,45 -15,15 hod.</p> <p>Etické požiadavky lekárskeho povolania – telesné a duševné zdravie, odborná a osobnostná spôsobilosť, lekárske stavovské cnosti. Vykonať praktický nácvik aplikácie princípov medicínskej etiky.</p> <p>Etický rozmer poskytovania zdravotnej starostlivosti – informovaný súhlas, zdravotná dokumentácia. Práca etickej komisie v zdravotníckych zariadeniach.</p> <p>Mgr. A. Ostafiichuk</p>
<p>3. 2.10. 2025</p>	<p>1.12,00-13,30hod. Podstata komunikačného procesu. Prvky komunikačného procesu. Komunikácia v organizácii. Formy a prostriedky komunikácie. Význam komunikácie v práci manažéra. Manažérsky štýl a komunikácia. Prekážky v komunikácii. Komunikačné toky v organizácii. Komunikácia interná a externá. Komunikačné kanály. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD. 2. 13,45 -15,15 hod. Manažérska rétorika. Z dejín rétoriky. Jazyk a jazykový znak. Reč a funkcia jazyka. Lingvistické výrazové prostriedky. Cudzie slová. Neznáme slová. Sklon k bohemizmom. Aplikácia pidžin. Defektné slová. Slangové slová. Nárečové slová. Módne slová. Akcent. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.</p>	
<p>4. 9.10. 2025</p>		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Rétorika, jej význam, história a súčasné pojmánie. Verbálna komunikácia. Podstata verbálnej komunikácie. Požiadavky na rečový prejav. Reč. Hlas. Rýchlosť reči. Rytmus a plynulosť reči. Poruchy reči. Etapy verbálnej komunikácie. Psychologické aspekty verbálnej komunikácie. Druhy verbálnej komunikácie. Rozhovor. Monológ. Dialóg. Praktické test a ukážky. MVDr. Z. Sulínová, PhD. 2. 13,45 – 15,15 hod. Uplatňovanie princípov etiky v praxi zdravotníckeho pracovníka. Riešenie</p>

UČEBNÝ PLÁN

		príkladov písomnou formou neetického prístupu zdravotníckych pracovníkov. Mgr. A. Houžvičková, PhD.
5. 16.10. 2025	<p>1. 12,00 -13,30 hod. Etické problémy v medicínskych odboroch: etika v chirurgii, geriatrickej, psychiatickej, gynekologickej, pediatrickej, onkologickej. Etické problémy vo verejnom zdravotníctve. Komunikácia s pacientom. Štruktúra profesionálneho rozhovoru lekár-pacient. Zásady správnej komunikácie v ordinácii. Komunikácia s dieťaťom, ťažko chorým a zomierajúcim, agresívnym, depresívnym, úzkostným, neurotickým, narcistickým pacientom. Funkcie reči, slovné prejavy. Paralingvistické aspekty reči. Rozhovor-dialóg v interakcii verejný zdravotník – populácia. Hlavné ciele rozhovoru. Štruktúra rozhovoru. Rozhovor – dialóg v interakcii. Typy rozhovorov. MVDr. Z. Sulinová, PhD.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Európska charta práv pacienta (14 základných práv pacienta – právo na prevenciu, prístup k zdr. službám, informáciám, vyjadrenie súhlasu, slobodný výber, právo na náhradu škody). MVDr. Z. Sulinová, PhD.</p>	
6. 23.10. 2025		<p>1. 12,00 -13,30 hod. Krizová komunikácia manažéra. Interná a externá komunikácia v kríze. Krízové plánovanie. Zručnosti krízovej komunikácie. Vedenie krízového rozhovoru. Formy problémovej komunikácie – kritika, konflikt, diskriminácia. Emočné prejavy. Agresívne, pasívne a manipulatívne stratégie krízovej komunikácie. Praktické testy a ukážky. Mgr. S. Miškárová</p> <p>2. 13,45 -15,15 hod. Jazykové prostriedky v komunikácii. Písomná komunikácia. Podstata písomnej komunikácie. Písomná vs. ústna komunikácia. Riziká písomnej komunikácie. Komunikačné prostriedky pre písomnú komunikáciu. Efektívnejšie e-mailovanie. Pravidlá písania a úpravy písomností. Rozdelenie písomností. Normalizovaná úprava písomností. Praktické testy a ukážky.</p>

UČEBNÝ PLÁN

		<i>Mgr. S. Miškárová</i>
7. 30.10. 2025	<p>1.12,00 -13,30 hod. Základné etické problémy vo farmakologických štúdiách liekov. Etické pravidlá a morálne problémy eutanázie a eschatológie. Štádia smrteľne chorých (popretie a izolácia, fáza hnevu, rozhorčenia a zlosti, vyjednávanie a sponchybňovanie, depresia, zúfalstvo, beznádej, prijatie, súhlas, akceptovanie). <i>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</i></p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Druhy a typy sociálnej komunikácie. Základné komunikačné zručnosti. Potreba informovanosti verejnosti. Prekážky v komunikácii. Praktické testy a ukážky. <i>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</i></p>	
8. 6.11. 2025		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Prezentačné zručnosti manažéra. Vymedzenie pojmu sebaaprezentácia a prezentácia na verejnosti. Schéma prípravy na verejné vystúpenie. Štruktúra prejavu. Prezentácia a komunikačné skreslenia. Zvládanie nepríjemných stavov (nervozita a tréma) počas prezentácie. <i>Mgr. S. Miškárová</i></p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Dotazník komunikačných schopností a sebaapresadenia. Chyby v komunikácii. Funkcie reči, slovné prejavy. Paralingvistické aspekty reči. Rozhovor - dialóg v interakcii verejný zdravotník – populácia. Hlavné ciele rozhovoru. Štruktúra rozhovoru. Rozhovor – dialóg v interakcii. Typy rozhovorov. Aktívne, pasívne počúvanie. <i>Mgr. S. Miškárová</i></p>
9. 13.11. 2025	<p>1.12,00 – 13,30 hod. Morálka ako regulátor spoločenských vzťahov v materiálnom právnom štáte. <i>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</i></p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Morálka a spravodlivosť v kontexte etiky. <i>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</i></p>	
10. 20.11. 2025		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Morálka v spoločenskom priestore kontinentálnej Európy. <i>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</i></p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Morálka a právo.</p>

UČEBNÝ PLÁN

		JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.
11. 27.11. 2025	<p>1. 12,00 - 13,30 hod. Etika vs. komunikácia zlých správ. Set the stage, Patient perception, Invitation, Knowledge, Explore, Strategy.</p> <p>prof. Mgr. MUDr. E. Dorko, PhD., MPH, MBA</p> <p>2. 13,45 -15,15 hod. Vznik a poslanie etických komisií.</p> <p>prof. Mgr. MUDr. E. Dorko, PhD., MPH, MBA</p>	
12. 4.12. 2025		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Vedenie porady. Porada ako nástroj riadenia a vedenia. Typy porád. Príprava porady. Vhodné miesto a čas. Manažér ako schopný moderátor. Zásady vedenia porady. Najčastejšie chyby pri vedení porady. Asertívny manažér. Uplatnenie asertivity v manažérskej praxi.</p> <p>Pojem asertivita. Základné asertívne práva a manažérske asertívne práva. Typy správania z pohľadu asertivity. Aktivita. Praktické testy a ukážky.</p> <p>MVDr. M. Hrubovčák Tejová</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Praktický nácvik porušovania práv pacienta s možným riešením a odporúčaním v konkrétnych situáciách.</p> <p>MVDr. M. Hrubovčák Tejová</p>
13. 11.12. 2025	<p>1.12,00 – 13,30 hod. Základné práva dieťaťa. Dohovor o právach dieťaťa. Deklarácia práv dieťaťa. Charta práv hospitalizovaného dieťaťa.</p> <p>Mgr. J. Diabelková, PhD.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Etika a biomedicínsky výskum. Farmakologické štúdie a ich etika. Povinnosti lekára - Deontologický kódex SLK. Uvedenie praktických situácií, v ktorých sa prejavujú základné zodpovednosti sestier. Vytvorenie a prezentácia posteru „Etický kódex sestier“.</p> <p>Mgr. J. Diabelková, PhD.</p>	
14. 18.12. 2025		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Praktické preskúšanie vedomostí z medicínskej etiky a komunikácie.</p> <p>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Vyhodnotenie splnenia praktických úloh.</p> <p>TEST.</p> <p>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p>

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. aktívna účasť na praktických cvičeniach
2. ospravedlnená a nahradená neprítomnosť (max. 2 cvičenia)
3. vyučujúci určí spôsob náhrady (v zodpovedajúcej forme a rozsahu).
4. praktická skúška vo forme testu - písomný test

Forma absolvovania: Zápočtový písomný test.

Literatúra:

1. Šimek, J., Špalek, V: Filozofické základy lekárskej etiky, Grada 2003
2. Fialová, L., Kouba, P., Špaček, M.: Medicína v kontextu západného myslenia, Galén 2008
3. Jankovský, J.: Etika pro pomáhající profese. Praha 2003
4. Nemčková, M. a kol.: Etika v ošetrovatelstve, Prešov 2008
5. Munzarová, M.: Zdravotnícka etika od A do Z, Grada Publishing a.s., Praha, 1. vyd., 2005, 156 strán, ISBN 80-247-1024-2.
6. Glasa, J.: Stručný prehľad biomedicínskej etiky pre pracovníkov vo verejnom zdravotníctve.
7. Praško, J., Prašková, H.: Asertivitou proti stresu. 2. prepracované a doplnené vydanie. Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1697-8.
8. (Review) Medicínska etika & bioetika (Medical Ethics & Bioethics): Časopis pre medicínsku etiku a bioetiku. - ISSN 1335-0560. - Roč. 16, č. 1-2 (2009), s. 17- 27 (dostupný na na www.bioetika.sk)

prof. MUDr. Kvetoslava Rimárová, CSc.
prednostka Ústavu VZ a hygieny LF UPJŠ